



Representantforslag nr. 116

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen

Dokument nr. 8:116 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene fra Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen om å gi kommunene vetorett mot etablering av asylmottak

Til Stortinget

BAKGRUNN

Utlendingsdirektoratet (UDI) har nærmest ubegrenset makt når det gjelder lokalisering av nye asylmottak, til tross for at slike mottak har store konsekvenser for lokalsamfunn og nærkommunens evne til å prioritere skole og eldreomsorg. Dette er et alvorlig overgrep mot lokaldemokratiet, særlig fordi innvandringspolitikken til Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet gjør at antall asylsøkere er forventet å fordoble seg fra 5 500 til 10 500 fra 2007 til 2008. I dette representantforslaget fremmes det forslag om å gi kommunene vetorett mot etablering av asylmottak, og derved frata Regjeringen og embetsverket makten til å plassere asylmottak i kommune-Norge mot lokalpolitikernes vilje.

Stortingsrepresentantene Åge Starheim og Ulf Leirstein har i sine skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:982 (2007-2008) og i Dokument nr. 15:513 (2007-2008) tatt opp problemstillingen knyttet til eventuell kommunal vetorett ved lokalisering av asylmottak. I svarene på disse skriftlige spørsmålene kommer det frem at Regjeringens hovedargument mot lokal vetorett er at statlig overstyring er mer effektivt, fordi staten raskt kan øke kapasiteten i takt med økt tilstrømning uten langtekkelige lokaldemokratiske prosesser. Den rød-grønne regjeringen er ikke alene om å hevde at demokrati er tidkrevende og ineffektivt, og det er åpenbart at Regjeringen i henhold til denne logikken kunne argumentert for at be-

slutninger kunne tas raskere hvis de slapp å forholde seg til de folkevalgte. Forslagsstillerne mener derimot at demokrati har en egenverdi, og at beslutninger fattet av demokratiske organer er bedre, nettopp fordi man setter av tid til å drøfte og gjennomgå fakta. En gjennomtenkt lokaliseringsbeslutning forutsetter et godt beslutningsgrunnlag, og hvis ikke innbyggerne får delta i lokaliseringsprosessen vil lokaliseringen sannsynligvis skje på bakgrunn av mangelfull informasjon. Det burde dessuten være åpenbart at dersom embetsverket påtvinger en kommune et uønsket asylmottak, vil dette vanskeliggjøre en sunn lokal integreringsprosess av asylsøkere.

Kommuner som blir påtvunget asylmottak får betydelige ekstrakostnader som ikke dekkes av staten. En rapport fra beregningsutvalget for kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting av flyktninger, konkluderte med at vertskommunene for asylmottak bare får dekket 45 prosent av vertskommunenes samlede utgifter til helsetjenester, barnevern, tolketjenester og administrasjon; det vil si at utgiftene er 2,2 ganger kompensasjonen. For de 11 kommunene som ble besøkt var de vertskommunale utgiftene i gjennomsnitt 3,7 ganger kompensasjonen, og for de 25 kommunene som ble undersøkt per post var utgiftene på 1,6 ganger kompensasjonen. Vertskommuner for statlige mottak får et årlig tilskudd bestående av en grunnsats pluss en fast sum per mottaksplass. Ifølge en artikkel på NRK.no 17. april 2008, får Stokke kommune i overkant av en halv million kroner i året for å dekke kostnadene i forbindelse med å ha asylmottak i kommunen. De reelle kostnadene i Stokke er derimot dobbelt så store, og denne situasjonen er altså typisk for vertskommuner.

Det finnes mange eksempler på hvordan Regjeringen og Utlendingsdirektoratet har overkjørt lokaldemokratiet. I Møre og Romsdal ble det satt i gang en anbudskonkurranse på asylmottak i Volda kommune

med plass til 125 personer uten at kommunepolitikerne har blitt spurt, og til tross for at Volda med sine 8 300 innbyggere har tatt imot og integrert hele 335 kvoteflyktninger siden 1994. Asylmottaket skulle ligge i tilknytning til et relativt nytt boligfelt, og lokalbefolkningen var urolig. Etter sterke protester fra politikere og lokalbefolkningen trakk selskapet Link seg fra prosessen med å etablere asylmottak i kommunen. Voldas ordfører, Ragnhild Aarflot Kalland (Senterpartiet), uttalte til Kommunal Rapport at kommunen ikke har økonomi til å ta imot asylsøkere.

Stortinget har nylig behandlet Regjeringens forslag til ny utlendingslov i Innst. O. nr. 42 (2007-2008) der Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet åpnet for økt asylinnvandring. Dette skjer samtidig som at andre europeiske land målretter politikken, og konsekvensen er at antall asylsøkere til Norge øker kraftig. Den nye utlendingsloven har rik-

tignok ikke trådt i kraft ennå, men menneskesmuglere og lykkejegere har allerede i stor grad fanget opp Regjeringens tydelige budskap og signaler, mens kommunene må ta belastningen.

FORSLAG

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet ønsker å styrke lokaldemokratiet, og fremmer på denne bakgrunn følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen instruere Utlendingsdirektoratet om å respektere det lokale kommunestyret i saker om etablering av asylmottak, slik at kommunene i praksis får en vetorett.

9. mai 2008